

Dodatek k přednášce 10

Členění sociálních služeb podle základní povahy činnosti nebo hlavního problému¹

- 1) *Sociální poradenství* (předmanželské a manželské poradenství, výchovné poradenství, poradenství v nezaměstnanosti, postpenitenciární péče – propuštění z výkonu terstu, integrace imigrantů – zajištění ubytování, zaměstnání, informační služby – linky důvěry, stanice první pomoci na nádražích, krizová centra).
- 2) *Provizorní, prozatímní nebo dočasné ubytování* (ubytovny pro osamělé matky s dětmi, azylové domy pro bezdomovce, noclehárny).
- 3) *Denní pobyty* - péče pro osoby, které jsou jinak zabezpečeny rodinou, ale tato péče nemůže být zajištěna v průběhu celého dne (denní pobyty pro zdravotně postižené děti, denní pobyty pro důchodce, denní pobyty pro bezdomovce, kluby důchodců).
- 4) *Stravování* (jidelny pro chudé, jidelny pro důchodce, rozvoz stravy do domácností).
- 5) *Pečovatelské služby (Home care)* (pro důchodce, ohrožené děti). Poskytuje se v případě snížení soběstačnosti starého nebo zdravotně postiženého občana. Jedná se o zabezpečení osoby, výživy a domácnosti občana. Cílem je prodloužit období relativně nezávislého života a oddálit nebo vyloučit nutnost komplexního ústavního zaopatření. Za poskytnuté služby se podle příjmových možností platí.
- 6) *Krizová centra* jsou určena k okamžitému řešení sociální události, např. umístění nalezeného dítěte, náhle osiřelého dítěte apod.. Do tohoto typu služeb patří i linky důvěry.
- 7) *Zařízení pro občany společensky nepřízpůsobené* (detenční - zachytné stanice, zařízení pro pomoc osobám závislým na alkoholu nebo drogách, HIV).
- 8) *Komunity* usilují o zvládnutí sociálních problémů jednotlivců pomocí komunity stejně postižených osob (terapie u osob závislých na drogách, alkoholu). V komunitě bývá problém lépe pochopen, vysvětlen a zvládnut.
- 9) *Sociálně právní ochrana* je služba, kterou zpravidla zabezpečuje stát, neboť jde o sociální službu a současně o výkon povinností a práv státu (ochrana práv, zájmů a potřeb dětí, zastupování u soudu, nařizování nebo umožňování ústavní péče o děti).
- 10) *Ústavní sociální péče* je forma komplexního zaopatření zejména starých nebo zdravotně postižených lidí (ústavy pro tělesně postiženou mládež, ústavy pro mentálně postiženou mládež, dospělé občany, ústavy pro chronické psychotiky a psychopaty, domovy důchodců).

Platná právní úprava

Současná platná právní úprava umožňuje osobám, které nejsou schopny zabezpečit si své základní životní potřeby (zpravidla z důvodu věku či zdravotního handicapu resp. znevýhodnění) poskytovat některé typy služeb. Významná část zejména moderních typů služeb, lépe reagujících na změny v poptávce, však není v právním řádu vůbec definována. To zásadně brání žádoucímu rozvoji sociálních služeb a negarantuje občanům jako uživatelům, že tyto služby jsou poskytovány ve standardní kvalitě, případně, že jsou vůbec dostupné. Právní úprava sociálních služeb je v současné době obsažena v uvedených zákonech a vyhláškách:

- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

¹ WILDMANNOVÁ, M. : *Ekonomika sociálního zabezpečení a služeb*. 1. vyd. Brno : MU, 1998. 139 s.

- vyhláška MPSV č. 82/1993 Sb., o úhradách za pobyt v zařízeních sociální péče, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška MPSV č. 83/1993 Sb., o stravování v zařízeních sociální péče, ve znění pozdějších předpisů.

Systém dávek sociální péče

Systém dávek sociální péče **reaguje na individuální situace občanů**, vázané na věk, zdravotní stav či jiné vážné důvody.

Rozhodování o jednotlivých dávkách je svěřeno obecním úřadům, pověřeným obecním úřadům a úřadům obcí s rozšířenou působností - www.statnisprava.cz. Dávky sociální péče jsou příslušnými obecními úřady poskytovány v rámci výkonu státní správy v přenesené působnosti a peněžní prostředky na jejich výplatu jsou poskytovány ze státního rozpočtu. V rámci samostatné působnosti (tj. z prostředků samosprávy) se poskytuje také **bezúročná půjčka a jednorázový peněžitý příspěvek**.

Dávky sociální péče se poskytují podle:

- zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti
- zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
- zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení
- vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb.

A) Dávky z důvodu sociální potřebnosti

Jednorázové nebo opakující se (peněžité nebo věcné) dávky určené k zabezpečení základních životních potřeb **jsou poskytovány v případě, že čisté peněžní příjmy** občana, resp. domácnosti (společně posuzovaných osob) **nedosahují životního minima** a není možné je zvýšit vzhledem k věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním.

Doplňují nedostatečný příjem domácnosti zpravidla do výše jejího životního minima, a to na základě individuálního posouzení sociální a ekonomické situace (vč. majetkových poměrů). Mohou však být poskytovány i v nižší úrovni, nebo naopak i nad úroveň životního minima, pokud jsou prokázány odůvodněně vyšší základní životní potřeby související např. s lékařsky doporučeným dietním stravováním, vyššími náklady na bydlení apod.

Dávky poskytují pověřené obecní úřady podle zákona o sociální potřebnosti **na základě písemné žádosti o jejich přiznání. Občan s nedostatečnými příjmy musí doložit potřebné doklady nejen o všech příjmech, ale i o úhradě nákladů na bydlení apod.**

Odvolání proti rozhodnutí příslušného správního orgánu o dávce sociální péče se podává k příslušnému krajskému úřadu prostřednictvím obecního úřadu, který o dávce rozhodoval.

B) Dávky sociální péče pro rodiny a děti

Žádost o dávky sociální péče pro rodiny a děti se podávají u příslušného obecního úřadu.

Příspěvek na výživu dítěte

Příspěvek na výživu dítěte je peněžitá dávka, na kterou má nárok nezaopatřené dítě, které se považuje za sociálně potřebné, vůči němuž povinná osoba nežijící s dítětem v domácnosti neplní vyživovací povinnost, stanovenou jí rozhodnutím soudu. Pokud by příspěvek na výživu v peněžité formě nebyl využíván ve prospěch dítěte, poskytně se ve věcné formě.

Dávka se poskytuje se výši stanoveného výživného, nejvýše však ve výši rozdílu mezi příjmem dítěte a jeho životním minimem, zvýšeným případně z důvodu potřeby dietního stravování nebo držení průkazu mimořádných výhod ZTP/P. **Dávka se poskytuje opakovaně měsíčně** po dobu plnění podmínek nároku. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Peněžité a věcné dávky rodičům nezaopatřených dětí, těhotným ženám a nezaopatřeným dětem

Peněžité nebo věcná nenároková dávka poskytovaná k uhrazení jednorázových mimořádných výdajů rodiny, jejíž jednotliví členové na jejich úhradu nemají dostatečné finanční prostředky. **Posuzuje se příjmová situace** rodičů nezaopatřených dětí, těhotných žen nebo nezaopatřených dětí v rodině, tj. zda z peněžních prostředků, které má rodina k dispozici, není možné uhradit jednorázové mimořádné výdaje, např. pobyt dítěte ve škole v přírodě, vybavení do školy, novou pračku apod.

Peněžitou dávku lze poskytnout do výše 15 000 Kč. Věcnou dávku lze poskytnout do výše 8 000 Kč, ve výjimečných případech do výše 15 000 Kč. Dávka se poskytuje jednorázově. (Pověřený obecní úřad.)

Příspěvek při uzavření manželství

Peněžité nenároková dávka poskytovaná při uzavření manželství na hrazení výdajů spojených s vybavením domácnosti dítěte, které bylo v pěstounské péči. Pěstounská péče končí dosažením 18 let věku dítěte.

Dávku lze poskytnout do výše 10 000 Kč. Dávka se poskytuje jednorázově. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na pořízení základního vybavení dítěte před jeho převzetím do pěstounské péče

Peněžité nenároková dávka poskytovaná občanům, kteří se ujali dítěte se souhlasem příslušných orgánů v době předcházející rozhodnutí soudu o svěření tohoto dítěte do jejich pěstounské péče, popř. do péče poručníka. Pokud před touto péčí žilo dítě v zařízení pro výkon ústavní výchovy, poskytne se tato dávka vždy.

Dávka se poskytuje jednorázově do výše 4 500 Kč u dítěte předškolního věku a do výše 6 000 Kč u ostatních dětí. Poskytnutí této dávky nevylučuje poskytnutí příspěvku při převzetí dítěte, poskytovaného v rámci systému státní sociální podpory. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na úhradu za užívání bytu nezaopatřeného osiřelého dítěte

Peněžité nenároková dávka poskytovaná k úhradě za užívání bytu osiřelým nezaopatřeným dítětem. Podmínkou pro přiznání dávky je přechod nájmu bytu na nezaopatřené osiřelé dítě žijící v náhradní péči nebo zletilé nezaopatřené osiřelé dítě připravující se na povolání. Základní podmínkou je nepostačující vlastní příjem dítěte.

Dávka se poskytuje ve výši úhrady za užívání bytu a služby s tím spojené, snížené o částku, o kterou příjem dítěte včetně přídatku na dítě převyšuje částku životního minima dítěte na osobní potřeby a podíl společných nákladů na domácnost. Dávku lze poskytnout také ve výši potřebné k úhradě dluhu, který již nezaopatřenému osiřelému dítěti vznikl. Dávka se poskytuje opakovaně po dobu plnění podmínek. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na rekreaci dětí důchodce

Peněžité, nenároková dávka poskytovaná na úhradu nákladů spojených s rekreací dítěte důchodce. Podmínkou pro přiznání dávky je potřeba úhrady nákladů rekreace vlastního nebo osvojeného dítěte důchodce nebo dítěte převzatého do péče nahrazující péči rodičů, a to ve věku do skončení povinné školní docházky. Důchodce musí splňovat podmínky sociální potřeby. Příspěvek lze poskytnout i v případě, že důchodce nesplňuje podmínky sociální potřeby, ale jeho rodina má zvýšené životní náklady v důsledku déletrvající nemoci nebo invalidity některého z členů rodiny, popř. důchodce je účastníkem odboje.

Dávka se poskytuje jednorázově ve výši 80 % celkových nákladů na rekreaci, výjimečně až do plné výše nákladů. (Pověřený obecní úřad.)

C) Příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu

Příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu náleží:

- občanovi pečujícímu osobně, celodenně a řádně o blízkou osobu, která je převážně nebo úplně bezmocná, nebo starší 80 let a částečně bezmocná. V případě péče o jinou než blízkou osobu musí být splněna podmínka společné domácnosti. Poživatelům plného invalidního důchodu a starobního důchodu nárok na dávku nevzniká (nárok vznikne pouze, pokud by výše důchodu nebyla nižší než výše příspěvku);
- rodiči, prarodiči, popř. jinému občanovi, který převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, který pečuje o nezletilé dítě starší jednoho roku, které je podle zvláštního právního předpisu dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči.

Podmínka osobní, celodenní a řádné péče se považuje v některých situacích za splněnou (např. doba výuky u dětí plnicích povinnou školní docházkou, doba, kdy si osoba pečující vyřizuje nezbytné osobní záležitosti nebo vykonává výdělečnou činnost a zajistí péči jinou zletilou osobou apod.).

Pobírání příspěvku nebrání omezená výdělečná činnost, tj. výdělečná činnost, která zakládá účast na nemocenském pojištění nebo samostatná výdělečná činnost. Výše příspěvku je dána pevnou částkou, a to 2,25násobkem částky životního minima potřebné k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb občana a 3,85násobku při péči o dvě nebo více osob.

Dávku poskytuje pověřený obecní úřad.

D) Dávky sociální péče pro staré občany

Jednorázové nenárokové dávky

Jednorázové peněžité dávky občanům v ústavu sociální péče, psychiatrické léčebně nebo léčebně pro dlouhodobě nemocné **na úhradu závazků krátkodobé povahy.** (Obecní úřad.)

Příspěvek na rekreaci a lázeňskou péči nepracujícím důchodcům, kteří hradí poukazy na rekreaci a lázeňskou péči z vlastních prostředků. Výše příspěvku je vázána na výši důchodu. (Pověřený obecní úřad.)

Příspěvek na výdaje spojené s dopravou hromadnými dopravními prostředky sociálně potřebným účastníkům rekreace a lázeňské péče, a to až do výše skutečných nákladů. (Pověřený obecní úřad.)

Jednorázové peněžité a věcné dávky sociálně potřebným občanům **na úhradu mimořádných nutných výdajů**, které nemohou uhradit ze svých běžných příjmů. (Obecní úřad.)

Věcné dávky sociálně potřebným občanům na jejich běžné životní potřeby, které si pro svůj zdravotní stav, věk nebo osamělost nemohou zabezpečit sami. (Obecní úřad.)

Příspěvek na zřízení telefonní účastnické stanice sociálně potřebným občanům, kteří jsou poživateli zvýšení důchodu pro bezmocnost, a to až do výše 1 000 Kč. (Obecní úřad.)

Příspěvek na změnu připojení telefonní účastnické stanice sociálně potřebným občanům, kteří jsou poživateli zvýšení důchodu pro bezmocnost, a to až do výše 1 000 Kč. (Obecní úřad.)

Opakující se nenárokové dávky

Příspěvek na společné stravování, určený k úhradě části nákladů vydávaných sociálně potřebným starým občanem na společné stravování, ve výši 12 Kč na jeden oběd, resp. v mimořádných případech zvýšený až o 15 %. (Obecní úřad.)

Příspěvek na zvýšené životní náklady občanů, trvale používajících **ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky**, pokud jim vznikají v souvislosti s používáním těchto pomůcek zvýšené výdaje. Výše příspěvku činí **až 200 Kč měsíčně**. (Pověřený obecní úřad.)

Příspěvek na provoz telefonní účastnické stanice občanům starším 70 let, kteří žijí osaměle. Výši příspěvku lze stanovit až do výše plné úhrady základní měsíční sazby za používání telefonní stanice. (Pověřený obecní úřad.)

E) Dávky sociální péče pro těžce zdravotně postižené občany

Jednorázové a nárokové dávky

Příspěvek na úpravu bytu, určený občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí a občanům úplně nebo prakticky nevidomým k odstranění bariér v rámci jejich bytu. Příspěvek lze poskytnout ve výši 70 % prokázaných nákladů na úpravu, nejvýše však ve výši **50 000 Kč**. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na individuální dopravu, určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, úplně nebo prakticky nevidomým a rodičům nezaopatřených dětí léčených pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastózou, kteří nevlastní motorové vozidlo nebo nejsou dopravováni vozidlem, na které je přiznán příspěvek na provoz motorového vozidla. Výše příspěvku činí **6 500 Kč ročně**. (Obecní úřad.)

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla, určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí a rodičům nezaopatřených dětí, které mají těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, které jsou úplně nebo prakticky nevidomé nebo těžce mentálně postižené. Výše příspěvku činí **až 100 000 Kč**. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla, určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí a rodičům nezaopatřených dětí, které mají těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, které jsou úplně nebo prakticky nevidomé nebo těžce mentálně postižené. Výše příspěvku činí **až 60 000 Kč**. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla, určený občanům s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, kteří sami řídí motorové vozidlo a s ohledem na své postižení úpravu vozidla potřebují. Příspěvek se poskytuje v plné výši ceny úpravy, pokud tomu nebrání výše souběhu tří příspěvků, poskytnutých v průběhu 10 po sobě jdoucích kalendářních roků, která činí **200 000 Kč**. (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na provoz motorového vozidla, určený provozovatelům (držitelům) motorového vozidla, jejichž zdravotní stav odůvodňuje přiznání mimořádných výhod II. a III. stupně, kteří používají toto motorové vozidlo ke své pravidelné dopravě, provozovatelům, kteří používají motorové vozidlo k pravidelné dopravě svých blízkých osob, jejichž zdravotní stav rovněž odůvodňuje přiznání mimořádných výhod II. a III. stupně, a rodičům nezaopatřených dětí léčených pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastózou. Výše příspěvku činí u jednostopých vozidel 4 200 Kč, resp. 2 300 Kč (ZTP/P a ZTP) a u dvoustopých vozidel 9 900 Kč, resp. 6 000 Kč (ZTP/P a ZTP). (Obecní úřad s rozšířenou působností.)

Opakující se nároková dávka

Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu, určený občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, kteří obývají byt s charakterem bytu zvláštního určení. Výše příspěvku činí **až 400 Kč měsíčně**. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Opakující se nenároková dávka

Příspěvek na zvýšené životní náklady, určený občanům trvale používajícím **ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky**, pokud jim vznikají v souvislosti s používáním těchto pomůcek zvýšené výdaje. Výše příspěvku činí **až 200 Kč měsíčně**. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Příspěvek na zvýšené životní náklady, určený úplně nebo prakticky **nevidomým občanům**, kteří jsou soustavně pracovně činní nebo se připravují na pracovní uplatnění soustavným výcvikem nebo studiem. Výše příspěvku činí **měsíčně 200 Kč**. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Příspěvek na provoz telefonní účastnické stanice, určený sociálně potřebným těžce zdravotně postiženým občanům. Výši příspěvku lze stanovit až do výše plné úhrady základní měsíční sazby za používání telefonní stanice. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Příspěvek na úhradu za užívání garáže, určený občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, kteří obývají byt s charakterem bytu zvláštního určení. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům, určený **na krmivo pro vodícího psa** ve vlastnictví tohoto občana. Výše příspěvku činí **800 Kč měsíčně**. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Mimořádné výhody pro občany se zdravotním postižením

Mimořádné výhody pro občany těžce zdravotně postižené, určené občanům, kteří mají podstatně omezenou pohybovou nebo orientační schopnost. Jsou stanoveny ve třech stupních - TP, ZTP a ZTP/P. Mimořádné výhody se prokazují průkazem mimořádných výhod. (Rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.)

Bezúročné půjčky těžce zdravotně postiženým občanům v nepříznivé životní situaci, kterou mohou pomocí půjčky překonat, a nemohou půjčku získat jiným způsobem. Maximální výše půjčky činí 20 000 Kč. V případě, že těžce zdravotně postižený občan splňuje podmínky pro poskytnutí příspěvku na zakoupení motorového vozidla, lze poskytnout bezúročnou půjčku až do výše 40 000 Kč. Jde o jednorázový nenárokový institut sociální péče v kompetenci příslušné obce s rozšířenou působností, poskytovaný z finančních prostředků obce. (Rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.)

Jednorázové a nenárokové dávky

Příspěvek na výdaje spojené s dopravou hromadnými dopravními prostředky, určený sociálně potřebným účastníkům rekreace a lázeňské péče, a to až do výše skutečných nákladů. Jde o jednorázovou a nenárokovou dávku. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

Jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek, určené těžce zdravotně postiženým občanům k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení. Maximální výše příspěvku je stanovena procentní částkou z ceny pomůcky. (Rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na úhradu výdajů spojených s výcvikem a odevzdáním vodícího psa úplně nebo prakticky nevidomým občanům. Příspěvek lze poskytnout až do výše obvyklých nákladů, tj. v současné době až **do výše 210 000 Kč**. (Rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností.)

Příspěvek na zřízení telefonní účastnické stanice, určený sociálně potřebným občanům, kterým byly poskytnuty mimořádné výhody III. stupně, a to **až do výše 1 000 Kč**. (Rozhoduje obecní úřad.)

Příspěvek na změnu připojení telefonní účastnické stanice, určený sociálně potřebným občanům, kterým byly poskytnuty mimořádné výhody III. stupně, v případě přeměny skupinového připojení na stanici se samostatným nebo podvojným připojením, a to až **do výše 1 000 Kč**. (Rozhoduje obecní úřad.)

Jednorázové peněžité dávky určené občanům, kteří jsou umístěni v ústavu sociální péče, psychiatrické léčebně nebo léčebně pro dlouhodobě nemocné, **na úhradu závazků krátkodobé povahy**. (Rozhoduje obecní úřad.)

Příspěvek při odchodu ze zařízení, určený svěřencům ústavů pro tělesně postiženou mládež, pro mládež tělesně postiženou s přidruženým mentálním postižením, pro tělesně postiženou

mládež s více vadami a pro občany se změněnou pracovní schopností, kteří absolvovali přípravu na pracovní uplatnění. Výše příspěvku činí **7 000 Kč**, ve výjimečných případech až **15 000 Kč**. (Rozhoduje obecní úřad.)

Jednorázové peněžité a věcné dávky určené občanům, kteří jsou sociálně potřební, **na úhradu mimořádných nutných výdajů**, které nemohou uhradit ze svých běžných příjmů. (Rozhoduje obecní úřad.)

Věcné dávky určené občanům, kteří jsou sociálně potřební, k uspokojování jejich běžných životních potřeb, které si občané pro svůj **zdravotní stav, věk nebo osamělost** nemohou zabezpečit sami. (Rozhoduje obecní úřad.)

Příspěvek na společné stravování ve výši **12 Kč na jeden oběd**, resp. v mimořádných případech zvýšený až o 15 %. (Rozhoduje obecní úřad.)

Příspěvek na rekreaci a lázeňskou péči, určený nepracujícím důchodcům, kteří hradí poukazy na rekreaci a lázeňskou péči z vlastních prostředků. Výše příspěvku je vázána na výši důchodu. (Rozhoduje pověřený obecní úřad.)

F) Dávky sociální péče ve zvláštních případech

Nenárokové dávky občanům, kteří potřebují zvláštní pomoc

Peněžité a věcné dávky občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech nebo v nich žijí, určené **k překonání nepříznivých životních situací**, zejména při získání zaměstnání, při zvyšování kultury bydlení, při péči o výchovu a vzdělání dětí, při využívání volného času a kulturním rozvoji. Výše dávky je závislá na posouzení správního orgánu. Jde o dávky jednorázové i měsíčně se opakující, za předpokladu splnění podmínek sociální potřeby.

Peněžitá dávka občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech **z důvodů živelní pohromy nebo požáru**, určená k okamžité pomoci k překonání následků těchto událostí. Výše dávky se poskytuje se zřetelem na majetkové poměry občana a jeho rodiny **až do výše 30 000 Kč**. Jde o dávku jednorázovou, která není vázána na sociální potřebnost.

Nenárokové dávky občanům společensky nepřizpůsobeným

Peněžité a věcné dávky k zabezpečení jejich životních potřeb při splnění podmínky sociální potřeby, určené jako **první pomoc občanům** propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody, občanům, proti nimž je vedeno trestní řízení, popřípadě jimž byl výkon trestu odnětí svobody odložen, občanům závislým na alkoholu a drogách, občanům žijícím nedůstojným způsobem života a občanům propuštěným ze školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Dávka se poskytuje **až do výše 1 000 Kč**.

Bezüročné půjčky občanům, kteří jsou v nepříznivé životní situaci. Maximální výše půjčky činí **20 000 Kč**.

Nenárokové dávky občanům, jimž je poskytována sociální péče ve zdravotnickém zařízení

Jednorázová a opakující se peněžitá dávka sociálně potřebným občanům, určená k úhradě základních osobních potřeb občana. O výši dávky rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností. Dávka je nenároková.

Jednorázový peněžitý příspěvek poskytovaný obcí v samostatné působnosti

Obec může ve své samostatné působnosti poskytnout občanům, kteří se ocitli v mimořádně nepříznivých sociálních podmínkách, jednorázový peněžitý příspěvek.

Aktuální problémy, které se odrážejí do systému sociální pomoci

- 1) *demografické změny* – stárnutí obyvatelstva bude zvyšovat nároky na systém sociální ochrany
- 2) *špatné fungování sociální politiky* – zneužívání – využívání dávek, roli hraje kvalita zákonů, byrokracie, informovanost, kontrola.
- 3) *motivace občanů* – zatím jsou v systému nedostatečné motivační prvky, vede to ke konzervaci chudoby
- 4) současný systém se vyznačuje velkou *složitostí a velkým okruhem poskytovatelů* sociální pomoci.